

Director fantasma

El *Diccionari de la literatura catalana* diu que l'escriptor i periodista Teodor Baró, "incorporat a la redacció del *Diario de Barcelona*, hi accentuà des del 1906 la línia conservadora de Mañé i Flaquer". Ho va poder fer perquè en va ser nomenat director, càrrec que va ocupar fins el 1912.

Quaderns descremats

Quaderns Crema-Lluís Maria Todó acosten el català al castellà, en aquesta frase de la novel·la *El gat*, de Simenon: "va acabar casant-se amb ella", substitució de la genuïna frase "va acabar casant-s'hi".

Plural singular

labutxaca-Salvador Oliva fan dir al Genet d'A través del mirall que val la pena estar previngut pel que pugui passar, "raó per la qual els cavalls tenen anelles a les potes". Tots els cavalls? El Genet de Lewis Carroll només es refereix al seu: "raó per la qual el cavall té totes aquestes anelles a les potes" ("that's the reason the horse has all those anklets round his feet").

Es tiren l'espatlla a l'esquena

El DIEC2 ha traslladat totes les locucions figurades construïdes amb la paraula *esquena*, a les entrades corresponents a cadascun dels verbs de les frases. Així, a l'entrada "parar" trobem l'expressió "parar l'esquena". A "passar", "passar la mà per l'esquena a algú". A "viure", "viure amb l'esquena dreta" i a "tirar", "tirar-s'ho tot a l'esquena". En canvi, a l'entrada *espatlla* hi ha divisió d'opinions. Les locucions "donar les espatlles" i "posar l'espatlla en alguna cosa", es mantenen a l'entrada *espatlla*, mentre que "guardar les espatlles a algú", "arronsar les espatlles" –i "arronsar-se d'espatlles"– i "tirar-se alguna cosa a l'espatlla", les hem d'anar a buscar a les entrades "guardar", "arronsar" i "tirar", respectivament.

L'etapa més fecunda de Valentí Almirall conforma el segon volum de la seva 'Obra completa'

El segon volum de l'*Obra completa* de Valentí Almirall (1841-1904), editada per l'Institut d'Estudis Catalans a cura de Josep M. Figueres, aplega els seus articles publicats entre el 1880 i el 1884, el període de màxima productivitat d'Almirall com a periodista. És una etapa intel·lectualment molt fecunda, diu Figueres, tant per la formació i consolidació en la construcció teòrica del seu catalanisme polític, que cristal·litzarà en el treball *Lo catalanisme* (1886), com per la preparació de les obres escrites els anys 1885 i 1886, tan importants pel seu impacte social.

En aquest volum, indica el curador, hi figuren novetats importants per al coneixement del pensament i la trajectòria de Valentí Almirall. Ara podem conèixer tots els articles del periodisme ideològic, doctrinari i polític, així com els dels viatges, i altres aspectes de la seva curiositat intel·lectual i periodística. Amb els textos a l'abast, podrem centrar l'atenció en qui fou un dels principals promotors de l'ideari federal republicà que fixà el pensament catalanista des d'una òptica de voluntat de sobirania en el marc del realisme que imposà la victòria del cop d'estat militar amb la Restauració del 1874 i 1875, el qual volatilitzà les il·lusions del 1868. En aquests anys que van del 1880 al 1884, Almirall havia creat un diari –el primer en català– i havia dirigit revistes i organitzacions polítiques, s'havia oblidat de les novel·les i articulà propostes amb voluntat d'incidència, i amb missatges a la monarquia i denúncies públiques d'injustícies i discriminacions.

Almirall aspirà –com a bon filomàgoc, cal recordar– a modernitzar el país a l'empena del progrés i la ciència, i a més, maldà perquè la llengua catalana assolís el rang públic que li pertocava.

El volum recull textos periodístics procedents de diverses publicacions, i també de la literatura política, en la qual Almirall fa entrar de ple el catalanisme i en què el català serà llengua d'ús habitual. Amb el *Diari Català* utilitzarà la seva llengua, però escriurà en castellà quan no tingui a mà tribunes en català. Els textos aplegats són de diversa factura: articles periodístics, treballs d'anàlisi, comunicats, cartes de debat, discursos, manifestos, notes, assaigs polítics... Tots configuren la projecció social del pensament d'una poderosa personalitat que aspira a influir en la societat del moment, tant a través d'aspectes conjunturals –ferrocarrils i transports col·lectius, proteccionisme i vida econòmica–, com en la divulgació ideològica.

El primer volum de l'*Obra completa* d'Almirall apareix el 2009. Conté una cronologia, una bibliografia, una introducció de caràcter general sobre l'autor i l'aplec dels primers escrits de l'activitat pública del polític. El tercer i darrer volum inclourà la producció de més profunditat, com ara els llibres *Lo catalanisme* i la *Contestación al discurso de Núñez de Arce*, així com algunes polèmiques que mantingué. Però bona part del gruix del volum estarà format per articles, procedents, entre més publicacions, de *L'Avenç* i *El Federalista*.

Portada del *Diari català* del 27 de febrer de 1880, amb un article d'Almirall sobre Josep Anselm Clavé.